

Statut

stowarzyszenia rzeźników i masarzy w Cieszynie.

Nakładem stowarzyszenia.

Drukiem Franciszka Kaliwody w Cieszynie.

Biblioteka
Tadeusza Rejera

STATUT

stowarzyszenia rzeźników i masarzy W CIESZYNIE.

§ 1.

Cel.

W myśl § 114 ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, dotyczącej zmiany i uzupełnienia ordynacyi przemysłowej, celem stowarzyszenia jest utrzymywanie ducha łączności, staranie się o zachowanie i podniesienie godności stanu, tudzież popieranie humanitarnych, gospodarczych i przemysłowo-edukacyjnych interesów swych członków i przynależnych (uczestników).

Popieranie interesów humanitarnych może w szczególności następować przez zakładanie kas chorych i kas względnie funduszków zapomogowych dla członków i przynależnych, jako też przez objęcie pośrednictwa w ubezpieczaniu członków w jednym z istniejących zakładów asekuracyjnych; popieranie interesów gospodarczych przez zaprowadzenie wspólnego urządzenia maszynowego i ulepszonych sposobów wytwarzania, przez zakładanie składów surowca, magazynów sprzedaży, składów wzorów, kas zaliczkowych, przez usuwanie, względnie zapobieganie powstawaniu takich urządzeń w przedsiębiorstwach, które utrudniają uczciwe współzawodnictwo (rzetelną konkurencyę) pomiędzy członkami stowarzyszenia; popieranie interesów przemysłowo-edukacyjnych przez zakładanie i zasilanie przemysłowych zakładów naukowych (szkół zawodowych i uzupełniających, warsztatów naukowych itp.),

przez urządzenie zawodowych kursów nauki dla członków i przynależnych, przez urządzenie wystaw prac uczniów i t. d.

W szczególności należy do stowarzyszenia:

- a) prowadzenie ścisłej ewidencji członków i przynależnych (uczestników) stowarzyszenia, staranie się o utrzymywanie prawidłowych stosunków między przemysłowcami a ich pomocnikami, zwłaszcza odnośnie do wzajemnej łączności w pracy, dalej zakładanie i utrzymywanie gospód stowarzyszenia, oraz pośrednictwo w stręczeniu pracy;
- b) piecza o uporządkowanie spraw dotyczących uczniów, a to, o ile ordynacya przemysłowa nie zawiera osobnych przepisów, przez wydawanie postanowień, które mają być przedłożone władzy do zatwierdzenia;
 - co do warunków trzymania uczniów wogóle, tudzież co do liczbowego stosunku uczniów do pomocników w przemyśle;
 - co do zawodowego i religijno-moralnego kształcenia uczniów;
 - co do czasu nauki, egzaminów uczniowskich i egzaminów na czeladników;
 - co do nadzoru nad przestrzeganiem powyższych przepisów;
- c) potwierdzanie świadectw nauki i wystawianie świadectw wyzwolenia;
- d) piecza o chorych uczniów;
- e) nadzorowanie utworzonych i utrzymywanych przez stowarzyszenie przemysłowych zakładów naukowych i kursów nauki, jako też urządzonych i subwencyonowanych przez nie wystaw prac uczniów i t. p.;
- f) potwierdzanie świadectw pracy przynależnych do stowarzyszenia pomocników;
- g) piecza o chorych pomocników przez zakładanie kas chorych, albo przez przystąpienie do istniejących już kas chorych;

- h) utworzenie sądu rozjemczego (polubownego) dla załatwiania sporów, powstałych pomiędzy członkami stowarzyszenia a ich robotnikami ze stosunku pracy, nauki i zapłaty;

dalej staranie się o to, aby dla załatwiania sporów pomiędzy członkami stowarzyszenia była używaną instytucją sądu polubownego, w którym to celu może się połączyć także kilka stowarzyszeń;

- i) powzięcie uchwał co do usuwania zwyczajów, praktyk i nowatorstw, stojących na zawadzie rzetelnemu współzawodnictwu pomiędzy członkami stowarzyszenia;
- k) coroczne przedkładanie sprawozdań co do wszystkich tych wydarzeń w łonie stowarzyszenia, które mają istotne znaczenie dla ułożenia statystyki przemysłowej.

Oprócz regularnych sprawozdań, przepisanych pod k), ma stowarzyszenie władzom, ewentualnie ich organom, związkowi stowarzyszeń, jako też Izbie handlowej i przemysłowej w Opawie, udzielać na ich żądanie wyjaśnień i opinii o stosunkach zostających w związku z celem stowarzyszenia i może w tym względzie także z własnej inicjatywy udawać się do tych publicznych organów o poparcie swych celów.

§ 2.

Nazwa, obręb i siedziba stowarzyszenia.

Stowarzyszenie, rządzące się niniejszym statutem nosi nazwę „Stowarzyszenie rzeźników i masarzy w Cieszynie“ i obejmuje jako członków te osoby, które w okręgu sądowym Cieszyn wykonują samoistnie lub jako dzierżawcy przemysły rzeźników i masarzy (§ 3), zaś jako przynależnych (uczestników) (§ 8) wszystkich tychże robotników nie wyłączając uczniów.

Stowarzyszenie ma swoją siedzibę w Cieszynie.

§ 3.

Członkowie stowarzyszenia.

Kto w okręgu stowarzyszenia prowadzi samoistnie lub jako dzierżawca jeden lub kilka przemysłów z pomiędzy wymienionych w § 2, staje się członkiem stowarzyszenia już przez samo rozpoczęcie przemysłu i ma wypełniać połączone z tem obowiązki.

Stan przemysłów należących do stowarzyszenia, tudzież każdą zmianę w tym stanie, podaje stowarzyszeniu do wiadomości właściwa władza przemysłowa.

Osoby, które w okręgu stowarzyszenia wykonują wymienione w § 2 przemysły w sposób fabryczny, mogą za zgodą stowarzyszenia przystąpić do niego dobrowolnie w charakterze członków.

Dobrowolni członkowie mają równe prawa i obowiązki jak wszyscy inni członkowie, a robotnicy u nich zatrudnieni mają być traktowani jako przynależni (uczestnicy) stowarzyszenia.

Dobrowolna przynależność w charakterze członka może za obopólnem porozumieniem znowu ustać. Gdyby do takiego porozumienia nie doszło, może tak stowarzyszenie jak i odnośny członek uczynić wnioski do władzy przemysłowej na uchylenie tej przynależności do stowarzyszenia (członkostwa), a władza przemysłowa wyda orzeczenie po wysłuchaniu obu stron.

Kto na podstawie więcej niż jednej karty przemysłowej, względnie na podstawie więcej niż jednego dokumentu koncesyjnego, wykonuje samoistnie albo jako dzierżawca kilka przemysłów, które nie są złączone w jednym stowarzyszeniu, ma należeć jako członek do wszystkich stowarzyszeń, jakie istnieją dla tych przemysłów.

§ 4.

Prawa członków.

Przynależność do stowarzyszenia w charakterze członka uzasadnia udział w tych prawach, które przysługują członkom na podstawie ordynacji przemysłowej.

wej (ustawa z 15. marca 1883, Dz. u. p. Nr. 39, i z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26) i według niniejszego statutu, a w szczególności korzystanie z prawa wyborczego, tudzież z ogólnie pożytecznych instytucyi stowarzyszenia.

§ 5.

Obowiązki członków.

Każdy członek stowarzyszenia jest w ogólności obowiązany współdziałać według postanowień tego statutu dla osiągnięcia celów stowarzyszenia, stosować się do prawidłowo powziętych uchwał zgromadzenia stowarzyszenia i przełożenstwa stowarzyszenia oraz być posłusznym zarządzeniom przełożenstwa i przełożonego stowarzyszenia.

W szczególności ma każdy członek stowarzyszenia obowiązek rozpoczęcie albo zaniechanie swego przemysłu, miejsce wykonywania przemysłu (lokal) i każdą jego zmianę, dalej przyjęcie i uwolnienie swych robotników przemysłowych, wliczając do nich także uczniów, bez różnicy czy daje im robotę w swoim lokalu przemysłowym, czy poza nim, zgłosić niezawodnie u przełożonego stowarzyszenia w ciągu ośmiu dni po zajściu jednej z tych okoliczności, podając nazwisko, wiek i gminę przynależności.

Jeżeli przemysł zostanie wydzierżawiony, albo jeżeli będzie prowadzony przez zastępcę, to także o tem należy w ciągu tego samego czasu donieść przełożonemu stowarzyszenia, wymieniając dzierżawcę lub zastępcę. Podobnie należy w razie wykonywania przemysłu przez jawną spółkę handlową podać przełożonemu stowarzyszenia imiona i nazwiska spółników uprawnionych do prowadzenia przedsiębiorstwa. Zaniechanie obowiązku zgłoszenia podlega w każdym poszczególnym wypadku karze porządkowej (§ 25).

§ 6.

Utrata członkostwa.

Przestaje się być członkiem stowarzyszenia, skoro przedsiębiorstwo przemysłowe, którego prowadzenie było podstawą członkostwa, zostanie zupełnie zaniechane i odnośne uprawnienie przemysłowe zostanie bez zastrzeżeń złożone.

Tak samo ma się rzecz w wypadkach odebrania uprawnienia przemysłowego przez władzę (§§ 57, 133 b i 139 ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26).

§ 7.

Prawo głosowania i wybieralność.

Uprawnionymi do głosowania i wybieralnymi w stowarzyszeniu są wszyscy jego członkowie.

Od prawa głosowania i wybieralności są wykluczeni:

- a) ci członkowie, którzy wskutek karno-sądowego zasądzenia są wykluczonymi od wybieralności do reprezentacji gminnej, a to przez czas, dopóki trwa to wykluczenie;
- b) ci członkowie, do których majątku został otwarty konkurs, podczas trwania postępowania konkursowego;
- c) ci członkowie, którym uprawnienie przemysłowe zostało przez władzę odebrane, przez taki przeciąg czasu, na jaki to odebranie orzeczono;
- d) ci członkowie, którzy pozostają pod kuratelą z powodu niedołęstwa umysłowego i marnotrawstwa;
- e) ci członkowie, którzy zalegają, z opłatami na rzecz stowarzyszenia, a to przez czas, dopóki zalegają (o ile zgromadzenie stowarzyszenia na podstawie § 19, lit. v) powzięło w tym względzie odpowiednie postanowienie).

Do wybieralności na urząd sędziego rozjemczego (polubownego) jest w szczególności koniecznem ukończenie 24. roku życia.

§ 8.

Przynależni (uczestnicy) stowarzyszenia.

Robotnicy (§ 73, lit. a—d ord. przem.), zajęci u członków stowarzyszenia są przynależnymi (uczestnikami) stowarzyszenia i jako tacy podlegają jego przepisom.

§ 9.

Dokumenty robotników.

Robotnicy muszą być zaopatrzeni w odpowiednie legitymacye (dokumenty), któremi są książki robotnicze.

Przedsiębiorcy przemysłowi, którzy przyjmują robotników bez takiej legitymacyi, stają się winnymi przekroczenia ordynacyi przemysłowej (§ 79 ustawy z 8. marca 1885, Dz. u. p. Nr. 22).

Książkę robotniczą, względnie świadectwo służbowe, ma przy nawiązaniu stosunku pracy lub nauki wziąć w przechowanie pracodawca za wydaniem potwierdzenia odbioru. Przy prawidłowem wystąpieniu robotnika ma przedsiębiorca przemysłowy wypełnić atramentem rubryki książki robotniczej, wpis podpisać oraz wyjednać potwierdzenie przełożonego stowarzyszenia. Jednocześnie przedsiębiorca przemysłowy jest obowiązany wydać robotnikowi na żądanie świadectwo co do rodzaju i czasu trwania zatrudnienia, które na żądanie robotnika ma być rozszerzone także na jego zachowanie się pod względem moralnym i na wartość jego pracy.

Na prośbę robotnika treść tego świadectwa, jednak tylko o ile dla niego brzmi pomyślnie, ma być wpisana do książki robotniczej.

§ 10.

Przyjmowanie uczniów.

Uczniów przyjmować należy na podstawie osobnej umowy, która ma być zawartą pisemnie w ciągu czterech tygodni od rozpoczęcia stosunku nauki. Jeden

egzemplarz tej umowy należy zaraz po jej zawarciu przesłać przełożeniu stowarzyszenia, które ma umowę zaciągnąć do przeznaczonej na to księgi protokolarnej.

Umowa o naukę jest wolną od stempli i należytości.

Umowa (kontrakt) ma zawierać:

1. nazwisko pryncypała (naukodawcy), przemysł, który wykonuje i miejsce jego pobytu;

2. imię i nazwisko, wiek i miejsce zamieszkania ucznia (terminatora);

3. o ile idzie o małoletniego ucznia, nazwisko, zatrudnienie i miejsce zamieszkania jego rodziców, opiekuna lub innego ustawowego zastępcy;

4. datę umowy i czas trwania stosunku umownego;

5. postanowienie, że — niezależnie od innych ustawowych zobowiązań, ciążących na obydwóch stronach umowę zawierających, — przedsiębiorca przemysłowy zobowiązuje się w szczególności kształcić ucznia praktycznie w zakresie tego przemysłu, którego się ma wyuczyć, lub dawać go kształcić przez uzdolnionego do tego zastępcę i że uczeń ma obowiązek przykładać się pilnie do pracy w tym przemyśle;

6. warunki przyjęcia, dotyczące zapłaty za naukę lub ewentualnej płacy, stołowania, odziewania, mieszkania, czasu trwania nauki, taksy egzaminacyjnej, jakoteż przypadającej na rzecz stowarzyszenia należytości za zapis i wyzwolenie.

Najistotniejsze warunki umowy ma władza gminna wpisać do książki robotniczej.

Członkowie stowarzyszenia, którzy przy przyjmowaniu uczniów nie trzymają się tych postanowień, stają się winnymi przekroczenia ordynacyi przemysłowej.

§ 11.

Trzymanie uczniów.

Uczniów mogą trzymać tylko tacy członkowie, którzy sami, albo których zastępcy posiadają dostateczne wiadomości zawodowe, aby uczynić zadość przepisom § 100 ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p.

Nr. 26, co do przemysłowego kształcenia uczniów, i którzy ze względu na urządzenie i sposób prowadzenia swego przemysłu zdołają rzeczywiście odpowiedzieć temu zdaniu.

Członkom stowarzyszenia, którzy byli skazani za jakąkolwiek zbrodnię albo występki popełniony z chęci zysku lub wykraczający przeciw moralności publicznej, albo też za takie samo przekroczenie, nie wolno uczniów ani przyjmować, ani już przyjętych dłużej u siebie trzymać.

Władza przemysłowa może jednak w wypadkach, w których nie zachodzi obawa szkody lub nadużycia, udzielić takim członkom stowarzyszenia wyjątkowego pozwolenia na przyjmowanie uczniów.

Odnosnie do spraw dotyczących się uczniów, postanawia się jeszcze w szczególności:

- a) Czas nauki wynosi od 2 do 4 lat.

Mająca się uiszczać przez uczniów opłata (§ 15, ust. 8) za zapis (przyjęcie) wynosi 6 K, za wypis (wyzwolenie) 10 K. Uczniów, którzy sami albo których rodzice nie mają środków, może przełożenie stowarzyszenia uwolnić od złożenia wyżej wspomnianych opłat, jeżeli ich ustawowi zastępcy wniosą o to prośbę i wykażą ubóstwo.

Za należyte uiszczenie opłat uczniowskich odpowiada pryncypał.

- b) Przy przyjęciu ucznia może być wymówiony czas próby, podczas którego jedna i druga strona może dowolnie się cofnąć.

Czas próby nie może przenosić 3 miesięcy i ma być wliczony do czasu nauki.

Jeżeli przy przyjęciu ucznia nie wymówiono dłuższego czasu próby, może być stosunek nauki każdego czasu rozwiązany w ciągu pierwszych czterech tygodni przez jednostronne odstąpienie którejkolwiek z obu stron.

- c) Pryncypał winien troszczyć się o przemysłowe wykształcenie ucznia i nie ma odbierać mu potrzebnego na ten cel czasu i sposobności przez

używanie do pełnienia innych czynności. (§ 76 ustawy z 8. marca 1885, Dz. u. p. Nr. 22).

Obowiązkiem pryncypała, względnie jego zastępcy, jest czuwać nad obyczajami i prowadzeniem się małoletniego ucznia w lokalu przemysłowym i poza nim; ma on zniewalać ucznia do pracowitości, do dobrych obyczajów i do wypełniania obowiązków religijnych; ma on dalej zaniechać złego obchodzenia się z uczniem, chronić go przed złem obchodzeniem się z nim ze strony towarzyszy pracy i domowników i dokładać starania, aby uczniowi nie przydzielano wykonywania robót, jak przenoszenie ciężarów i t. p. w taki sposób i przez taki przeciąg czasu, iżby roboty te przechodziły jego siły fizyczne.

Pryncypał, względnie jego zastępca, jest dalej obowiązany, tym uczniom, którzy nie ukończyli jeszcze z dobrym skutkiem uzupełniającej nauki przemysłowej lub innej, co najmniej równorzędnej, pozostawiać czas potrzebny do uczęszczania, aż do zupełnego osiągnięcia celu nauki, do zakładów wymienionych w § 99 b), ustęp 3 ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, zniewalać uczniów do uczęszczania do tych szkół i umożliwiać nadzorowanie regularnego uczęszczania ich do szkoły przez zgłaszanie i wymeldowanie uczniów u kierownika szkoły.

Jeżeli małoletni uczeń zachoruje albo zbiegnie, oraz w razie zajścia innych ważnych wydarzeń, ma pryncypał zawiadomić o tem natychmiast jego rodziców, opiekunów lub innych przynależnych, tudzież stowarzyszenie.

Jeżeli pryncypał z własnej winy spowoduje dłuższą niż 14-dniową zwłokę w zawarciu umowy o naukę (zapisie) lub wyzwoleniu ucznia, popełnia przez to przekroczenie ordynacyi przemysłowej.

- d) Z chwilą rozwiązania stosunku nauki ma pryncypał wystawić uczniowi świadectwo co do przebytego czasu nauki, zachowania się jego w tym

czasie i co do nabytego wykształcenia w przemyśle. Świadcstwo nauki ma przełożony stowarzyszenia potwierdzić przez umieszczenie swego podpisu i przybicie pieczęci stowarzyszenia.

W razie rozwiązania stosunku nauki wskutek należytego jej ukończenia, ma przełożenie stowarzyszenia opierając się na świadectwie nauki (Lehrzeugnis), względnie świadectwach nauki, świadectwie odejścia ze szkoły uzupełniającej i na świadectwie złożonego z pomyślnym wynikiem egzaminu na czeladnika (Gesellenprüfung) jakoteż na spostrzeżeniach poczynionych przez stowarzyszenie stosownie do § 114 ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, wystawić dyplom na czeladnika (Gesellenbrief).

Tytuł czeladnika (Geselle) uzyskuje się tylko przez zdanie z dobrym wynikiem egzaminu na czeladnika. Robotnik posiadający tylko świadectwo wyzwolenia nazywa się pomocnikiem (Gehilfe).

O każdym rozwiązaniu stosunku nauki ma pryncypał pod rygorem kary porządkowej (§ 25) donieść przełożonemu stowarzyszenia najdalej w ciągu ośmiu dni po rozwiązaniu stosunku nauki, a to celem sprostowania i utrzymania w należytej ewidencji metryki uczniów.

- e) Uczeń jest obowiązany wobec pryncypała do posłuszeństwa, wierności i dochowania tajemnicy, do pilności i przyzwoitego zachowania się, oraz musi stosownie do jego zleceń przykładać się do pracy w przemyśle.

Uczeń małoletni podlega karnośći ojcowskiej pryncypała, którego opieki i pieczołowitości doznaje.

- f) Uczniowie, o ile jeszcze nie ukończyli z dobrym skutkiem uzupełniającej nauki przemysłowej lub innej co najmniej równorzędnej, są obowiązani uczęszczać regularnie w sposób przepisany oddzielnym planem naukowym do istniejących ogólnych szkół uzupełniających (względnie na kursa przy-

gotowawcze), tudzież do zawodowych szkół uzupełniających, aż do zupełnego osiągnięcia celu nauki.

Uczniom, którzy z własnej winy nie uczynili dostatecznego postępu w nauce, albo w drodze dyscyplinarnej zostali czasowo z nauki szkolnej usunięci, może władza przemysłowa, na podstawie doniesienia właściwego nadzorczego organu szkolnego, przedłużyć ustanowiony statutem lub umową normalny czas trwania nauki.

- g) Aby osiągnąć główny cel kształcenia uczniów, ma każdy uczeń obowiązek, po ukończeniu czasu nauki poddać się egzaminowi uczniowskiemu (Lehrlingsprüfung) przed przełożeniem stowarzyszenia.

Przy końcu czasu nauki mają się uczniowie poddać (§ 12) egzaminowi na czeladnika (Gesellenprüfung).

Jeżeli uczeń przed ukończeniem czasu nauki nie zda egzaminu uczniowskiego (egzaminu na czeladnika), przepisanego tym statutem, następuje przedłużenie czasu nauki. Przedłużenie czasu nauki, mogące nastąpić w myśl powyższego jakoteż w myśl pod f) podanego postanowienia, nie może jednak w żadnym wypadku wynosić więcej niż pół roku.

- h) Członkom, którzy z reguły nie zatrudniają żadnych pomocników nie wolno jednocześnie trzymać więcej uczniów, niż najwyżej dwóch.

Przemysłowcy, którzy zatrudniają pomocników mogą na każdego pomocnika trzymać jednego dalszego ucznia, nie powinni jednak trzymać tak wielkiej liczby uczniów, aby przez to naukodawca nie mógł uczynić zadość ustawowym obowiązkom co do ich przemysłowego kształcenia.

(Ta norma może też dla poszczególnych kategorii przemysłu być różnicznie ustanowiona, zwłaszcza tam, gdzie zostały utworzone sekcje zawodowe.)

- i) Zadaniem stowarzyszenia jest w wypadkach, gdy stosunek nauki ucznia przynależnego do stowarzyszenia, bez jego winy przed upływem czasu nauki

zostanie rozwiązany, postarać się ile możliwości o umieszczenie ucznia u innego pryncypała należącego do stowarzyszenia.

- k) W wypadkach przewidzianych w §§ 101, 102, 102 a i 103 ustawy z 8. marca 1885, Dz. u. p. Nr. 22, jest stowarzyszenie obowiązane, w razie jeżeli oświadczenie ustawowego zastępcy małoletniego ucznia nie może być na czas uzyskane, oświadczenie to zastąpić.

§ 12.

Egzamin na czeladnika.

(Obowiązuje stowarzyszenia dla przemysłów rękodzielniczych, a to od 16. lutego 1908.)

Egzamin na czeladnika (Gesellenprüfung) ma wykazać, że uczeń (terminator) nabył wiadomości i wprawy, jakie w danym przemyśle czeladnikowi (§ 104 ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26) są potrzebne (§ 104 b powołanej ustawy).

Egzamin na czeladnika składa się przed komisją egzaminacyjną, w której skład wchodzi przewodniczący i 4 członków (asesorów). Z pomiędzy członków ustanawia się jednego z grona czeladników*), którzy pracują w odnośnym przemyśle najmniej przez cztery lata, resztę zaś z grona przedsiębiorców przemysłowych, którzy najmniej przez trzy lata wykonują samoistnie swój przemysł. Przewodniczącego ustanawia władza przemysłowa, członków zaś wyznacza w każdym wypadku z osobna przełożenstwo stowarzyszenia na podstawie dwóch list imiennych, z których jedną ułożyć ma zgromadzenie stowarzyszenia, drugą zaś, dotyczącą czeladników, zgromadzenie pomocników.

Uczeń, czy pomocnik, winien wniesć do przełożenstwa stowarzyszenia nieostemplowaną prośbę o przypuszczenie do egzaminu na czeladnika i załączyć do swej prośby świadectwo nauki, oraz o ile był obo-

*) Według § 104, ustęp 5 powyższej ustawy mogą w ciągu pierwszych czterech lat po wejściu w życie tych przepisów także tacy czeladnicy, którzy nie złożyli egzaminu na czeladnika, być zapisani na listę członków komisji egzaminacyjnej.

wiązany do uczęszczania do szkoły uzupełniającej (§ 99 b, ustęp 3 ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26), także świadectwa uczęszczania do szkoły (frekwencyjne), zaś na wypadek, jeżeli pracował już jako pomocnik, świadectwa pracy.

Komisya egzaminacyjna winna co do wyniku egzaminu wystawić bezpłatnie, wolne od stempla świadectwo, które w razie pomyślnego wyniku należy zaciągnąć do dyplomu na czeladnika.

Gdyby egzamin wypadł niepomyślnie, ma komisya egzaminacyjna, o ile chodzi o uczniów, wyznaczyć z uwzględnieniem postanowień § 99 b, alinea 7 ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, termin do powtórzenia egzaminu (najpóźniej w pół roku).

Pomocnikowi przysłuża prawo dodatkowego złożenia egzaminu i powtarzania go najwcześniej co pół roku.

Pomocnikom, którzy ukończyli prawidłowo czas nauki jeszcze przed 16. lutego 1908, przysługuje prawo poddawania się dobrowolnie egzaminowi na czeladnika.

Za przyzwoleniem stowarzyszenia mogą zdawać egzamin na czeladnika przed komisją egzaminacyjną stowarzyszenia, na swą prośbę także wymienieni w § 104 b, ustęp 6 powyższej ustawy uczniowie przemysłów rękodzielniczych, którzy odbyli naukę w jakimś przedsiębiorstwie fabrycznem, albo u pryncypała nienależącego do stowarzyszenia, albo wreszcie w jakimś po myśli § 14 b, ustępu 2 powyższej ustawy równorzędnem zatrudnieniu w zakładzie, nie podpadającym pod przepisy ordynacyi przemysłowej.

Sposób postępowania przy egzaminie, zakres i rodzaj materiału egzaminacyjnego, oraz wysokość taksy egzaminacyjnej mającej się uiszczyć przez ucznia, określa osobny regulamin egzaminacyjny, który wyda polityczna władza krajowa.

Uczniowie, którzy sami, albo których rodzice nie mają środków, mogą w miarę postanowień § 11, lit. a być uwolnieni od uiszczenia taksy egzaminacyjnej.

Koszta egzaminu ponosić będzie stowarzyszenie, któremu też przypadają taksy egzaminacyjne.

(Gdyby stowarzyszenie nie postarało się o wprowadzenie w życie egzaminów na czeladnika, natenczas uczniom przynależnym do tego stowarzyszenia wolno zdawać egzamin na czeladnika przed inną zawodowo właściwą komisją egzaminacyjną, utworzoną według przepisów ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26.

Na podstawie wzajemnego porozumienia się mogą też stowarzyszenia same postanowić, że ich uczniowie mają zdawać egzamin przed komisją utworzoną dla danego przemysłu rękodzielniczego przy jednym z tych stowarzyszeń.)

§ 13.

Odebranie prawa trzymania uczniów.

Członkom stowarzyszenia, którzy stali się winnymi ciężkiego naruszenia obowiązków względem powierzonych im uczniów, lub co do których zachodzą okoliczności, które pod względem moralnym czynią ich niezdolnymi do trzymania uczniów, ma być niezależnie od innej kary, jaka będzie nałożona według ordynacji przemysłowej lub powszechnego prawa karnego, odebrane prawo trzymania uczniów raz na zawsze lub na pewien czas oznaczony.

W szczególności może być pryncypałowi odebrane prawo trzymania uczniów raz na zawsze albo na pewien oznaczony przeciąg czasu w tym wypadku, gdyby z wyniku egzaminu na czeladnika wypływało, że na pryncypała spada wina za nieodpowiedni postęp ucznia.

Odebranie prawa trzymania uczniów nastąpi po wysłuchaniu stowarzyszenia.

Członkom, którzy zatrudniają u siebie uczniów może władza przemysłowa na wniosek stowarzyszenia zabronić równoczesnego trzymania młodocianych robotników wtedy, jeżeli wskutek trzymania młodocianych robotników obchodzone są przepisy odnoszące się do uczniów.

Przepisy co do odebrania w drodze karnej prawa trzymania uczniów, zawiera § 133 a) ustawy z 6 lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26. W myśl tych postanowień ma odebranie prawa trzymania uczniów i młodocianych robotników raz na zawsze lub na pewien ozna-

czony czas dotknąć w szczególności tych przemysłowców, którzy, pomimo poprzedniego dwukrotnego ukarania naruszają nadal przepisy co do przyjmowania uczniów, którzy ponoszą winę dłuższej jak czternastodniowej zwłoki w zawarciu umowy o naukę (w zapisie) lub w wyzwoleniu uczniów, albo wreszcie, którzy swym uczniom nie pozostawiają czasu potrzebnego do uczęszczania do zakładów naukowych, wymienionych w § 11, lit. f.

§ 14.

Pośrednictwo pracy.

Stowarzyszenie ma zaprowadzić stosowne urządzenia dla stręczenia pracy w przemysłach w niem zastąpionych.

Bliższe postanowienia co do prowadzenia tej instytucji pośrednictwa pracy, oraz co do organów, którym ma być poruczone sprawowanie czynności, będą wydane w osobnym statucie, który ma być uchwalony przez walne zgromadzenie stowarzyszenia, po poprzednim porozumieniu się ze zgromadzeniem pomocników, i przedłożony do zatwierdzenia politycznej władzy krajowej.

(O ile stowarzyszenie należy do związku, który zajmuje się pośrednictwem pracy po myśli § 116, ust. 6 ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, jest ono uwolnione od obowiązku utworzenia odrębnej instytucji pośrednictwa pracy; tak samo ma się rzecz w tym wypadku, gdy stowarzyszenie pośrednictwo pracy odda w ręce jakiegoś zakładu istniejącego już dla publicznego stręczenia pracy.)

§ 15.

Dochody stowarzyszenia.

Pieniądze potrzebne na pokrycie wydatków stowarzyszenia — z wyjątkiem jednak wkładek na rzecz kas chorych przy stowarzyszeniu utworzonych — będą, o ileby nie wystarczały odsetki z majątku stowarzyszenia, rozłożone na członków stowarzyszenia (§ 3) w formie opłat (wkładek). Co do wysokości tej opłaty, jak i co do sposobu jej rozdziału (repartycyi) pomiędzy

poszczególnych członków stowarzyszenia będzie powzięta corocznie na rok nadchodzący uchwała na tem zgromadzeniu stowarzyszenia, na którem będzie zatwierdzony roczny budżet.

Przytem może być wzięta za podstawę wymiaru opłaty wysokość rocznego podatku zarobkowego, przypisanego każdemu poszczególnemu członkowi stowarzyszenia od tego (tych) przemysłu(ów), którego(ych) prowadzenie uzasadnia należenie do stowarzyszenia w charakterze członka.

Po ustanowieniu przez zgromadzenie stowarzyszenia kwoty, jaka ma być zebrana, rozdzieli przełożenstwo stowarzyszenia opłatę według uchwałowej podstawy (skali) wymiaru na poszczególnych członków i pobierze te opłaty.

Każdy do stowarzyszenia nowo wstępujący członek ma uiścić takse wstępną (inkorporacyjną) w kwocie 40 K i wykazać jej złożenie już przy zgłoszeniu przemysłu, względnie przy wniesieniu prośby o udzielenie koncesyi przemysłowej. Jeżeli uprawnienia przemysłowego nie uzyska, stowarzyszenie jest obowiązane zwrócić mu zapłaconą takse.

Po rozpoczęciu przemysłu nie będzie zwróconą zapłacona już raz prawidłowo taksa wstępna, z drugiej jednak strony należytość ta może od jednego i tego samego członka stowarzyszenia być tylko raz żadaną.

Członkowie, którzy odnośnie do tego samego przemysłu zostali z pewnego stowarzyszenia wyłączeni i do niniejszego wcieleni, mają być uwolnieni od ponownego uiszczania taksy wstępnej aż do wysokości kwoty, wpłaconej do dotychczasowego stowarzyszenia.

Od ponownego uiszczania tej należytości uwolnieni są dalej także: wdowa, oraz uprawnieni do dziedziczenia descendenci (zstępni) członków stowarzyszenia — o ile pierwsza już przedtem z własnej winy nie była rozwiedzona, zaś descendenci aż do osiągnięcia pełnoletności, — jeżeli te osoby na podstawie karty przemysłowej, opiewającej na nazwisko zmarłego członka, wykonują dalej przemysł.

Następnie pobiera stowarzyszenie opłaty za zapis i wyzwolenie uczniów (§ 11).

Ustanowienie wysokości wszystkich należności poprzednio wymienionych następuje przez zgromadzenie stowarzyszenia, wymaga jednak jeszcze (z wyjątkiem wysokości wkładek) zatwierdzenia politycznej władzy krajowej, która może je zniżyć, jeżeliby się okazały niestosunkowo wysokimi.

Z rocznego wpływu z taks wstępnych mogą być najwyżej trzy czwarte części użyte na bieżące wydatki stowarzyszenia, reszta zaś ma być złożoną na procent. Kapitał ten tworzy część majątku stowarzyszenia a można użyć tylko procenta z tych pieniędzy na bieżące wydatki stowarzyszenia. Przychodu z opłat od uczniów należy przynajmniej w połowie używać na takie cele, które popierają wykształcenie uczniów lub w innym kierunku, z wyjątkiem ubezpieczenia na wypadek choroby, wychodzą na ich korzyść.

Wymienione przychody stowarzyszenia będą ściągane w drodze administracyjnej.

§ 16.

Prowadzenie spraw stowarzyszenia.

Sprawy stowarzyszenia załatwiają:

- a) zgromadzenie stowarzyszenia;
- b) przełożęństwo stowarzyszenia, które się składa z wydziału stowarzyszenia pod kierownictwem przełożonego;
- c) przełożony stowarzyszenia.

§ 17.

Zgromadzenie stowarzyszenia.

Zgromadzenie stowarzyszenia składa się z wszystkich członków uprawnionych do głosowania.

Członkowie wykonują prawo głosowania osobiście, pełnomocników nie dopuszcza się na zgromadzenie stowarzyszenia.

Wydziałowi zgromadzenia pomocników przysługuje prawo wydelegowania na zgromadzenie stowarzyszenia 2 zastępców, którzy są uprawnieni brać udział z głosem doradczym w obradach nad tymi przedmiotami, które dotyczą interesów pomocników (czeladników), jakoteż wypowiadać odnośne życzenia.

§ 18.

Zwołanie i regulamin czynności zgromadzenia stowarzyszenia.

Członków stowarzyszenia (względnie delegatów) zwołuje na zgromadzenie stowarzyszenia przełożony, zaś pierwszy raz po utworzeniu stowarzyszenia, jakoteż później, ilekroćby zwołanie przez przełożonego lub jego zastępcę nie mogło być skuteczne, władza przemysłowa, za pomocą pisemnego zawiadomienia (zaproszenia) z podaniem przedmiotów obrad (porządku dziennego).

Zgromadzenie stowarzyszenia ma się odbywać przynajmniej raz w roku; należy je także wtedy zwołać, jeżeli to uzna za potrzebne przełożony stowarzyszenia lub wydział, albo też jeżeli tego zażąda czwarta część członków.

Zaproszenie ma zawierać miejsce i czas odbycia się zgromadzenia.

O zwołaniu, zarządzonem przez przełożonego, należy zawiadomić władzę przemysłową, jakoteż komisarza ustanowionego dla stowarzyszenia (§ 127 ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26), najmniej trzy dni naprzód, podając im jednocześnie do wiadomości porządek dzienny.

Przewodnictwo i kierownictwo na zgromadzeniu stowarzyszenia spoczywa pierwszym razem, aż do wyboru przełożonego, oraz w tych wypadkach, w których zgromadzenie stowarzyszenia zwołała władza przemysłowa, w ręku delegata tej władzy, zresztą zaś w ręku przełożonego, lub w razie przeszkody w ręku jego zastępcy.

Ażeby zgromadzenie stowarzyszenia było zdolnem do powzięcia uchwał (miało komplet), konieczną jest, o ile w niniejszym statucie nie ma innych dalej idących postanowień, obecność przynajmniej 20 procent uprawnionych do głosowania członków (delegatów).

Gdyby zwołane zgromadzenie stowarzyszenia nie miało kompletu, potrzebnego do powzięcia uchwał, członkowie (delegaci), którzy na nie przybyli, są po upływie godziny czekania uprawnionymi do prowadzenia obrad nad przedmiotami znajdującymi się na porządku dziennym, oraz do powzięcia ważnych uchwał, o ile do uchwalenia poszczególnych spraw ustawa lub statut nie przepisuje obecności pewnej oznaczonej ilości członków.

O ile ordynacya przemysłowa, względnie statut, nie zawierają odmiennych postanowień, uchwały zapadają bezwzględną (absolutną) większością głosów.

§ 19.

Zakres działania zgromadzenia stowarzyszenia.

Do zakresu działania zgromadzenia stowarzyszenia należy:

- a) stanie na straży i rozpatrywanie interesów przemysłowców należących do stowarzyszenia, o ile do celów stowarzyszenia należy popieranie tych interesów, oraz powzięcie uchwał w tym względzie;
- b) wybór przełożeństwa stowarzyszenia, dalej wybór członków sądu rozjemczego (polubownego) oraz przewidzianego w § 116, ustępie 3 ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, wydziału dla pośrednictwa w pracy ze stanu przemysłowców; następnie wybór członków ze stanu przemysłowców do zarządu, wydziału nadzorczego i na walne zgromadzenia kasy chorych stowarzyszenia; wreszcie wybór przedstawicieli (delegatów) stowarzyszenia na walne zgromadzenie Związku stowarzyszeń;

- e) sprawdzanie i zatwierdzanie zamknięć rachunkowych i preliminarzy rocznych, dotyczących gospodarki stowarzyszenia, tudzież oznaczanie kwoty, jaka ma być zebrana za pomocą rozkładu na członków;
- d) systemizowanie płatnego personelu kancelaryjnego;
- e) powzięcie uchwał co do zakładania i zmiany ustroju zakładów naukowych, oznaczonych w § 114, lit. e) powołanej ustawy, dalej powzięcie uchwał co do zakładania, przekształcania i rozwiązywania kas chorych stowarzyszenia w myśl §§ 121 do 121 i), teŝ ustawy, jakoteŝ co do przystąpienia do innych kas chorych;
- f) powzięcie uchwał co do uregulowania w stowarzyszeniu spraw, dotyczących uczniów, a w szczególności co do czasu nauki, egzaminu uczniowskiego i egzaminu na czeladnika;
- g) uchwały zasadnicze co do zakładania w łonie stowarzyszenia instytucji dla celów nauki, pracy, zapomogowych i gospodarczych, jakoteŝ co do przeistaczania i zwiŝania takich instytucji, dalej co do przystępowania do istniejących już instytucji tego rodzaju;
- h) powzięcie uchwały w sprawie zaprowadzenia egzaminu majsterskiego (mistrzostwa Meisterprüfung) w przemysłach rękodzielniczych, oraz co do odnośnego regulaminu egzaminacyjnego;
- i) powzięcie uchwał co do statutu stowarzyszenia i jego zmian;
- k) powzięcie uchwał co do statutu utworzonych przy stowarzyszeniu osobnych kas chorych dla uczniów;
- l) powzięcie odpowiednich postanowień co do początku i końca dziennego czasu pracy, co do przerw w pracy, co do czasu i wysokości wynagrodzenia robotników, oraz co do terminu wypowiedzenia (§ 21);
- m) powzięcie uchwał w sprawach wymienionych w §§ 115 b), 115 h), 115 k) i 115 u) powołanej

ustawy (zaprorowadzenie przymusu asekuracyjnego dla członków, utworzenie kasy chorych dla przeprowadzenia przymusowego ubezpieczenia, uchwalenie statutu kasy chorych i zniesienie przymusu ubezpieczania się), jakoteż powzięcie postanowień co do uiszczania za ubogich członków z funduszu zapomogowego (§ 115 w, powołanej ustawy) wkład do kasy wymienionej w § 115 h), powołanej ustawy;

- n) powzięcie uchwał co do przystąpienia do jednej z kas utworzonych po myśli § 115 h) powołanej ustawy, względnie do kasy związkowej (§ 130 d, ustęp 2 powołanej ustawy), tudzież uchwalenie wystąpienia z tych kas (§ 115 u, powołanej ustawy);
- o) powzięcie uchwał w sprawach wymienionych w § 115 x) powołanej ustawy (zakładanie dobrowolnych kas chorych i zapomogowych, oraz przedsiębiorstw gospodarczych dla członków, tworzenie funduszy zapomogowych, jakoteż materyalne popieranie tych urządzeń);
- p) powzięcie uchwały co do utworzenia i statutu instytucji stowarzyszenia dla pośrednictwa pracy, względnie co do przekazania tego pośrednictwa związkowi stowarzyszeń lub publicznemu zakładowi stręczenia pracy (§ 116 powołanej ustawy);
- q) powzięcie uchwały co do tego, czy przy więcej niż 500 członkach zgromadzenie stowarzyszenia ma być utworzone z delegatów (§ 17);
- r) powzięcie uchwały co do tego, czy pewne czynności stowarzyszenia mają być przekazane mężom zaufania (§ 28);
- s) powzięcie uchwały co do przystąpienia do dobrowolnego związku stowarzyszeń, tudzież co do wystąpienia z niego;
- t) rozporządzanie majątkiem należącym do stowarzyszenia; ten majątek, jak i przychody z niego mogą być używane tylko na cele stowarzyszenia;
- u) powzięcie postanowień co do uwalniania wdów i uprawnionych do dziedziczenia descendentów

(zstępnych) właściciela jakiegoś wolnego przemysłu, od ponownego uiszczenia taksy wstępnej (§ 15);

- v) powzięcie postanowień co do tego, czy członkowie, którzy zalegają z wkładkami na rzecz stowarzyszenia, mają być wykluczeni od brania udziału w głosowaniu i od wybieralności w stowarzyszeniu (§ 7);
- w) uchwalenie listy osób mającej służyć za podstawę do ustanowienia członków (asesorów) komisji egzaminującej na czeladników, z grona przedsiębiorców przemysłowych (§ 104 b), ustęp 4 powołanej ustawy);
- x) powzięcie uchwały jeżeli i w jakiej wysokości ma być przełożonemu stowarzyszenia i innym funkcjonaryuszom udzielone odszkodowanie za jejich pracę.

Potrzebne przedłożenia wnosi na zgromadzenie przełożenstwo stowarzyszenia, które też co roku winno przedkładać sprawozdanie ze swych czynności ze szczególnem uwzględnieniem spraw stowarzyszenia, dotyczących się uczniów.

§ 20.

Zakres działania zgromadzenia stowarzyszenia odnośnie do humanitarnych i gospodarczych instytucji stowarzyszenia.

Założenie wymienionych w § 1, ustęp 2 (§ 114, ustęp 2 ustawy z 5 lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26), dobrowolnych kas chorych i zapomogowych, tudzież gospodarczych przedsiębiorstw dla członków jakoteż utworzenie funduszków zapomogowych może być uchwalone przez zgromadzenie stowarzyszenia — po dokładnem wymienieniu tego przedmiotu w porządku dziennym zgromadzenia i po poprzednim należytem ogłoszeniu go wraz z porządkiem dziennym — tylko większością trzech czwartych głosów wszystkich obecnych członków.

Popieranie materyalne tych urządzeń z funduszków stowarzyszenia, jakoteż udział tego ostatniego w interesach przedsiębiorstw gospodarczych może zgromadzenie stowarzyszenia uchwalić podaną w pierwszym ustępie większością głosów tylko wtedy, jeżeli przy głosowaniu zostanie protokolarnie stwierdzoną obecność oznaczonej ilości członków stowarzyszenia w stosunku poniżej podanym. Ten ostatni ustanawia się przy ilości członków:

do stu, na pięćdziesiąt procent, (50 członków na 100)

od stu do pięciuset, na czterdzieści procent, jednak obecnych ma być najmniej pięćdziesięciu członków,

od pięciuset do tysiąca, na trzydzieści procent, jednak obecnych ma być najmniej dwustu członków, zaś

powyżej tysiąca członków na dwadzieścia procent, jednak obecnych ma być najmniej trzystu członków.

Dla powyższych postanowień jest miarodajną ta liczba członków, jaką stowarzyszenie posiada w dniu zwołania zgromadzenia.

Jeżeli na takie zgromadzenie stowarzyszenia nie zejdzie się liczba członków stowarzyszenia, potrzebna do powzięcia uchwał, to należy w ciągu 4 tygodni zwołać nowe zgromadzenie z tym samym porządkiem dziennym, które pod wyżej wymienionemi ograniczeniami może powziąć ważne uchwały, jednak tylko wtedy, jeżeli zostanie stwierdzona (skonstatowana) obecność pewnej stosunkowej liczby członków, a mianowicie przy ogólnej liczbie członków do 500 obecność trzydziestu procent, (30 członków na 100), przy większej liczbie członków obecność dwudziestu procent (20 członków na 100).

Na te postanowienia musi się wyraźnie wskazać przy tem nowem zwołaniu zgromadzenia.

Uchwały stowarzyszenia co do przedmiotów wymienionych w ustępie 2, podlegają zatwierdzeniu politycznej władzy krajowej.

Do brania czynnego udziału w przedsiębiorstwach gospodarczych wymienionych w ustępie 1 nie może żaden członek ani przynależny (uczestnik) stowarzyszenia być zniewolonym wbrew swej woli, wyjąwszy wypadek, gdy tego rodzaju zakłady będą utworzone albo nakazane ze względów publicznych.

Wymienione w ustępie 1 kasy chorych i zapomogowe będą zakładane podług przepisów ustawy z dnia 16. lipca 1892, Dz. u. p. Nr. 202.

§ 21.

Unormowanie stosunku pracy w drodze układu.

Zgromadzenie stowarzyszenia może w porozumieniu ze zgromadzeniem pomocników ustalić w ramach przepisów ustawowych postanowienia co do początku i końca dziennego czasu pracy robotników i co do przerw (przestanków) w pracy, jakoteż co do czasu i wysokości płacy robotników, i co do terminu wypowiedzenia (§ 19, lit. 1).

Unormowanie ma nastąpić według poszczególnych gałęzi zatrudnień (względnie sekcji zawodowych).

Układ taki podlega zatwierdzeniu politycznej władzy krajowej i ma być wywieszony w lokalach poszczególnych przedsiębiorstw.

Uchwała w tej mierze musi tak na zgromadzeniu stowarzyszenia, jak i na zgromadzeniu pomocników zapaść większością dwóch trzecich części głosów. Taką samą większością głosów może tak jedno, jak i drugie zgromadzenie oświadczyć, że odstępuje od tych postanowień, o ile nie zostały powzięte na pewien z góry oznaczony przeciąg czasu. Odnośną uchwałę należy podać do wiadomości politycznej władzy krajowej.

O ile członkowie stowarzyszenia nie zawrą ze swymi robotnikami w drodze umowy albo regulaminu robotniczego w tej mierze odmiennych układów, mają powyższe postanowienia dla obu stron obowiązującą moc prawną i wykluczają o tyle zastosowanie przepisów zawartych w § 77 ordynacyi przemysłowej.

§ 22.

Fundusz zapomogowy.

(Jeżeli zgromadzenie stowarzyszenia na podstawie § 20, ustęp 1, powyżmie w tym względzie uchwałą.)

Jeżeli zostanie utworzony fundusz zapomogowy, stanowi tenże część majątku stowarzyszenia i dotowanym jest z przychodów stowarzyszenia, jakoteż ze specjalnych zasiłków. Do tego funduszu wpływają także kary pieniężne (grzywny), nałożone na członków stowarzyszenia na podstawie § 25 oraz na podstawie § 37.

Fundusz zapomogowy służy w ogólności do pierania tych celów humanitarnych, na jakie stowarzyszenie działalność swą rozciąga.

Dla regularnej dotacyi funduszu zapomogowego mogą być pobierane za zezwoleniem władzy przemysłowej osobne opłaty.

Z wymienionego funduszu można zwłaszcza pokrywać całkowicie lub częściowo wkładki, któreby mieli płacić będący w niedostatku członkowie na rzecz kas istniejących ewentualnie po myśli § 115 h) ustawy z dnia 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, o czym w każdym wypadku z osobna rozstrzyga przełożenstwo stowarzyszenia na podstawie zasad ustalonych przez zgromadzenie stowarzyszenia.

§ 23.

Przełożenstwo stowarzyszenia.

Przełożenstwo (starszyzna) stowarzyszenia składa się z przełożonego (starszego) stowarzyszenia, jego zastępcy (podstarszego) i z wydziału stowarzyszenia, w którego skład wchodzi 4 członków i 2 zastępców.

Przełożonego stowarzyszenia i jego zastępcę wybiera zgromadzenie stowarzyszenia bezwzględną (absolutną) większością głosów. Jeżeli ta większość nie zostanie osiągnięta, to przy ściślejszym wyborze mają się wybory ograniczyć do tych dwóch osób, które otrzymały względnie największą ilość głosów. W razie

równości głosów rozstrzyga los, kto ma wejść do ściślejszego wyboru, względnie, kto przy tym wyborze ma być uważany za wybranego.

O tem, kto został wybrany przełożonym stowarzyszenia i jego zastępcą, należy donieść władzy przemysłowej.

Członków wydziału i ich zastępców wybiera zgromadzenie stowarzyszenia ze swego łona w ten sposób, ażeby odpowiednio uwzględnione były wszystkie zastąpione w stowarzyszeniu rodzaje przemysłów (sekcye zawodowe). Wybór ma nastąpić po myśli postanowień drugiego ustępu.

Wybór może być przez władzę przemysłową uznany za nieważny, jeżeli został dokonany wbrew przepisom ustawy albo jeżeli wybrany jest ustawowo wykluczonym od wybieralności (§ 7), w którym to wypadku należy natychmiast zarządzić nowy wybór.

Z wyboru należy spisać protokół, który ma być podpisany przez przełożonego i skrutatorów oraz przejrany (zawidowany) przez komisarza fungującego z ramienia władzy. Prawo nieprzyjęcia wyboru na członka przełożenstwa stowarzyszenia mają tylko te osoby:

- a) które liczą przeszło 60 lat wieku lub z powodu słabowitości nie mogą objąć mandatu;
- b) które udowodnią, że ich interesa zawodowe wymagają nieodzwonnie od czasu do czasu dłuższej ich nieobecności w stałym miejscu zamieszkania;
- c) które piastowały właśnie urząd członka przełożenstwa.

Urzędowanie członków przełożenstwa stowarzyszenia trwa trzy lata, po upływie których mogą być znowu wybrani.

Uchwałą przełożenstwa stowarzyszenia może być pomocnikom przyznane zastępstwo w wydziale stowarzyszenia.

Na posiedzenia wydziału stowarzyszenia, które będą urządzane w miarę potrzeby, ma przewodniczący zwoływać wszystkich członków wydziału.

Do ważności uchwał potrzebną jest obecność najmniej trzech członków wydziału, a nadto przełożonego lub jego zastępcy. Uchwały zapadają większością głosów; w razie równości głosów rozstrzygającym jest głos przewodniczącego. Z wyniku obrad należy sporządzić zwięzły (sumaryczny) protokół, który ma być podpisany przez przewodniczącego.

Urząd członków wydziału jest bezpłatny. Jednak mogą im być zwrócone konieczne wydatki, poczynione w interesie stowarzyszenia, tudzież wynagrodzone dłuższe straty czasu.

§ 24.

Postępowanie przy wyborach.

Wszystkie wybory mają się odbywać za pomocą kartek głosowania. Kartki głosowania mają uprawnieni do wyboru oddawać osobiście na odnośnem zgromadzeniu wyborczem.

Za legitymację służy okazanie karty przemysłowej, dekretu koncesyjnego albo także zaproszenia do wyboru.

Protesty przeciwko dokonanyim wyborom należy wnosić w terminie 14-dniowym do władzy przemysłowej pierwszej instancyi.

W razie potrzeby można wybory przeprowadzać równocześnie także w kilku lokalach wyborczych. W tym wypadku będą uprawnieni do wyboru przydzieleni według miejscowej przynależności lub w alfabetycznym porządku.

§ 25.

Zakres działania przełożenstwa stowarzyszenia.

Do zakresu działania przełożenstwa stowarzyszenia należą wszystkie sprawy, które nie są zastrzeżone zgromadzeniu stowarzyszenia, względnie które nie są przydzielone sądowi polubownemu (rozjemczemu), organom kasy chorych stowarzyszenia (§ 121 ustawy

z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26), albo specjalnym funkcyonaryuszom kasy dla członków stowarzyszenia (§ 115 l powołanej ustawy).

W szczególności ma przełożenstwo stowarzyszenia nadzorować instytucye stowarzyszenia dla celów nauki, pracy, zapomogowych i gospodarczych i przedkładać co do ich stosunków zgromadzeniu stowarzyszenia regularnie sprawozdania.

Dalej ma przełożenstwo stowarzyszenia: zawiadywać pod kierownictwem przełożonego majątkiem stowarzyszenia po myśli uchwał zgromadzenia stowarzyszenia; nadzorować przestrzegania ustawowych i statutowych przepisów dotyczących uczniów, mianowicie co do trzymania i kształcenia uczniów; przedkładać zgromadzeniu stowarzyszenia corocznie sprawozdanie z czynności, ze szczególnem uwzględnieniem spraw dotyczących uczniów (§ 19); wystawiać świadectwa wyzwolenia i dyplomy czeladnicze (§ 11); udzielać pozwolenia na przystąpienie do stowarzyszenia poszczególnych właścicieli przedsiębiorstw prowadzonych fabrycznie (§ 3); wysyłać czterech członków stowarzyszenia z głosem doradczym na zgromadzenie pomocników (§ 120 ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26); rozstrzygać w sprawach korzystania po myśli § 22 z istniejącego ewentualnie funduszu zapomogowego przez członków w niedostatku będących; uwalniać od uiszczenia opłat za zapis i wyzwolenie uczniów (§ 11, lit. a); wnosić rekursa niezastrzeżone wyrażnie zgromadzeniu stowarzyszenia (§ 33); przyjmować i odprawiać personal kancelaryjny (§ 32); oraz udzielać przewidzianego w § 120 a), ustęp 1 ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, przyzwolenia na zwołanie zgromadzenia pomocników.

Przełożenstwu stowarzyszenia przysługuje także prawo nakładania na członków i uczestników (przynależnych) stowarzyszenia w razie naruszenia przepisów stowarzyszenia, odpowiednich kar porządkowych, jako to nagany i kar pieniężnych (grzywnien) aż do 20 K a to w następujących wypadkach: Jeżeli członek stowarzyszenia nie doniesie przełożenstwu stowarzy-

szenia do dni ośmiu (§ 11) o rozpoczęciu, wydzierżawieniu lub zaniechaniu swego przemysłu, o zmianie lokalu przemysłowego (§ 5), o przyjęciu i odprawieniu uczniów lub pomocników (§ 11); nie zastosuje się do prawidłowo powziętych uchwał zgromadzenia stowarzyszenia lub przełożństwa pomimo poprzedniego zawezwania lub upomnienia; nie zastosuje się do zarządzeń wydanych przez przewodniczącego w tegoż zakresie działania; nie zjawi się mimo pisemnego zaproszenia na zgromadzenie stowarzyszenia; zachowuje się w sposób obrażający lub wywołujący zgorszenie na zgromadzeniu stowarzyszenia albo wobec przełożństwa pomimo przywołania go do porządku, o ile nie ma miejsca ściganie sądowo-karne; nie zastosuje się do ustawowych przepisów co do trzymania uczniów i pomocników, o ile ukaranie nie należy do kompetencji władzy przemysłowej; odmawia przyjęcia wyboru bez usprawiedliwionego powodu albo wzbrania się sprawować nadal funkcji na siebie przyjętej.

Nagana ma być udzieloną pisemnie lub ustnie. Wszystkie udzielone nagany i nałożone grzywny należy zapisywać do mającego się prowadzić wykazu (rejestru) kar porządkowych.

Grzywny nałożone jako kary porządkowe będą w razie potrzeby ściągane w drodze administracyjnej, i wpływają do kasy stowarzyszenia, względnie do funduszu zapomogowego, jeżeli taki istnieje.

§ 26.

Wspólne obrady przełożństwa stowarzyszenia z wydziałem pomocników.

Przełożństwo stowarzyszenia i wydział pomocników mogą na wniosek jednej lub drugiej strony w szczególnie ważnych sprawach, obchodzących obie strony, schodzić się na wspólne obrady (§ 119 i) ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26).

§ 27.

Zakres działania przełożonego stowarzyszenia.

Przełożony lub w razie przeszkody jego zastępca zastępuje stowarzyszenie na zewnątrz, kieruje i ma nadzór nad całym tokiem czynności, oraz podpisuje wszelkie pisma ze stowarzyszenia wychodzące.

Przełożony załatwia bieżące sprawy stowarzyszenia; odbiera wszelkie, wystosowane do stowarzyszenia albo do przełożenstwa, rozporządzenia władz i inne pisma jakoteż załatwia wszystkie sprawy, które nie wymagają powzięcia uchwały; zwołuje zgromadzenie stowarzyszenia i przełożenstwo stowarzyszenia na obrady, kieruje nimi i przewodniczy na nich, wreszcie zajmuje się wygotowaniem i przeprowadzeniem uchwał powziętych przez zgromadzenie, albo przez przełożenstwo. Jeżeli przełożony sądzi, że nie może wziąć na siebie odpowiedzialności za pewną uchwałę zgromadzenia stowarzyszenia albo przełożenstwa, to zawiesza (systuje) taką uchwałę i przedkłada ją natychmiast, względnie po wysłuchaniu zgromadzenia stowarzyszenia, do rozstrzygnięcia władzy.

Przełożony ma potwierdzać według § 80 d) ustawy z 8. marca 1885, Dz. u. p. Nr. 22, wpisy do książki robotniczej co do wszystkich uczestników (przynależnych) stowarzyszenia, ma dalej na polecenie władzy przemysłowej rozpisać i przeprowadzić wybór przełożonego i zastępcy przełożonego zgromadzenia pomocników, jeżeli te miejsca nie są obsadzone, i ma zwołać pierwsze ogólne zgromadzenie kasy chorych stowarzyszenia (§ 121 h) ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26). Przełożony ma władzę dyscyplinarną nad personelem kancelaryjnym stowarzyszenia, za którego czynności jest odpowiedzialnym (§ 32).

§ 28.

Mężowie zaufania.

(Dla stowarzyszeń o obszerniejszym okręgu, jeżeli zgromadzenie stowarzyszenia na podstawie § 19, lit. r), powzięło w tym względzie uchwałę.)

Dla pośredniczenia między stowarzyszeniem a członkami i uczestnikami (przynależnymi) stowarzyszenia ustanawia się mężów zaufania.

Tymże porucza się odnośnie do przydzielonego im okręgu:

1. utrzymywanie w ewidencji odnośnych członków i przynależnych (uczestników) stowarzyszenia;
2. zapisywanie uczniów do stowarzyszenia;
3. współdziałanie przy zawieraniu umów o naukę;
4. potwierdzanie świadectw pracy.

Mężowie zaufania odpowiadają osobiście za sumienne wykonywanie poruczonych im czynności.

Przełożęństwo stowarzyszenia i mężowie zaufania odbywają w miarę potrzeby co pewien przeciąg czasu wspólne posiedzenia, na których mężowie zaufania zdają relację ze spraw stowarzyszenia odnośnie do poruczonego sobie okręgu.

Do wyboru i czasokresu urzędowania mężów zaufania mają analogiczne zastosowanie postanowienia odnoszące się do przełożęństwa stowarzyszenia (§ 23).

Przydzielenie okręgów poszczególnym mężom zaufania należy do przełożęństwa stowarzyszenia.

Osoby wybrane na mężów zaufania, należy podać do wiadomości władzy przemysłowej i ustanowienie mężów zaufania każdym razem w odpowiedni sposób ogłosić.

§ 29.

Udział poszczególnych osób stojących poza stowarzyszeniem w zgromadzeniach stowarzyszenia.

W zgromadzeniach stowarzyszenia, jakoteż w obradach przełożęństwa (nie wyłączając wspólnych posiedzeń przełożęństwa z wydziałem pomocników lub mężami zaufania) mogą w poszczególnych wypadkach, obok organów powołanych do tego na mocy swojego urzędowego stanowiska (instruktorów stowarzyszeń, komisarzy stowarzyszeń i i.), brać udział bez prawa głosowania także pewne poza stowarzyszeniem stojące osoby, zaproszone przez przełożęństwo stowarzyszenia, o ile udział tych osób w obradach stowarzyszenia okaże się pożądanym.

§ 30.

Sekcye zawodowe.

Członkowie z należących do stowarzyszenia kategorii przemysłu mają utworzyć własne sekcye zawodowe (fachowe).

O tem, czy ma być utworzona pewna sekcyja zawodowa, rozstrzygają członkowie danej kategorii przemysłu bezwzględną większością głosów.

Sekcye zawodowe, które winny służyć stowarzyszeniu radą i pomocą, mają na celu strzeżenie i popieranie specjalnych interesów swych członków.

Każda z tych sekcyi zawodowych wybiera przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego.

Do wyborów mają analogiczne zastosowanie postanowienia, dotyczące się wyboru przełożenstwa stowarzyszenia (§ 23).

Przewodniczący lub w razie jego przeszkody zastępca przewodniczącego kieruje zgromadzeniami sekcyi zawodowej i prowadzi jej sprawy.

Wpływające pisma będą przez przełożenstwo stowarzyszenia przydzielane poszczególnym sekcyom zawodowym do zaopiniowania i przedłożenia wniosków; podobnież mogą sekcye zawodowe na wezwanie przełożenstwa dawać swe oświadczenia.

Dokumenty potrzebne do zapisu lub wyzwolenia uczniów należy przydzielić wprzód do rozpatrzenia sekcyi zawodowej.

Wnioski i uchwały sekcyi zawodowej ma przewodniczący sekcyi przedłożyć przełożenstwu stowarzyszenia, które co do nich ma wydać dalsze potrzebne zarządzenia.

Każdej sekcyi udziela stowarzyszenie po stwierdzeniu potrzeby koniecznych funduszków na opędzenie jej wydatków.

§ 31.

Instytucja sądu polubownego.

Opierająca się na postanowieniach § 114, lit. h) (drugie zdanie) ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, instytucja sądu polubownego złożonego jedynie z członków stowarzyszenia, ma na celu godzić spory pomiędzy członkami stowarzyszenia.

Ów sąd polubowny tworzy się w ten sposób, że każda ze stron spór wiodących ustanawia dwóch sędziów polubownych z pośród członków stowarzyszenia, a ci znów ze swej strony wybierają bezwzględną większością głosów jednego z członków stowarzyszenia na przewodniczącego. Jeżeliby nie osiągnięto bezwzględnej większości głosów, mianuje przewodniczącego sądu przełożony stowarzyszenia. Utworzony w ten sposób sąd polubowny rozstrzyga bezwzględną większością głosów.

§ 32.

Personal pomocniczy (kancelaryjny) stowarzyszenia.

Systemizowany przez zgromadzenie stowarzyszenia personal kancelaryjny podlega władzy dyscyplinarnej przełożonego, który za jego czynności jest odpowiedzialnym.

Przyjmowanie i odprawianie personalu kancelaryjnego następuje przez przełożёнство stowarzyszenia przy uwzględnieniu postanowień, względnie umów, jakie obowiązują odnośnie do poszczególnych stosunków służbowych.

Do kierowania czynnościami kancelaryjnemi (biurowemi) i prowadzenia czynności kasowych mogą być ustanowione tylko osoby godne zaufania, posiadające odpowiednie ogólne wykształcenie i praktyczną znajomość rzeczy.

§ 33.

Prawo rekursu stowarzyszenia.

Stowarzyszeniom przysługuje prawo rekursu przeciw rozstrzygnięciom i zarządzeniom władz przemysłowych w następujących wypadkach:

1. W razie wystawienia karty przemysłowej na przemysł rękodzielniczy jeżeli stowarzyszenie stosownie do przepisów §§ 14 f) i 23 a) ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, przedłożyło opinię w należytych czasie, a rozstrzygnięcie władzy przemysłowej nie wypadło po myśli tej opinii;

2. w razie udzielenia dyspenzy w celu rozpoczęcia pokrewnego przemysłu rękodzielniczego (§ 14 c, alinea 1 powołanej ustawy);

3. w wypadkach dyspenzy (zwolnienia) od przedłożenia dyplomu na czeladnika, względnie świadectwa nauki i świadectwa zdania egzaminu na czeladnika (§ 14 c, alinea 2 powołanej ustawy);

4. w wypadkach orzeczeń co do zakresu uprawnień przemysłowych (§ 36 powołanej ustawy), o ile wydane zostały niezgodnie z opinią zapytywanego stowarzyszenia;

5. w wypadkach rozstrzygnięć, czy pewne przedsiębiorstwo przemysłowe uważać należy za prowadzone fabrycznie, czy też w sposób rękodzielniczy (§ 1, ustęp 6 wymienionej ustawy);

6. we wszystkich wewnętrznych sprawach stowarzyszenia (rozdział VII. ordynacji przemysłowej), licząc tu także sprawy stowarzyszenia, dotyczące uczniów.

Prawo rekursu do władzy wyższej przysługuje stowarzyszeniu, o ile ustawowo nie są przewidziane krótsze terminy rekursowe, w czasokresach obowiązujących według ustawy z dnia 12. maja 1896, Dz. u. p. Nr. 101.

Do wnoszenia rekursów uprawnione jest przełożenie stowarzyszenia.

Do każdego rekursu dołączyć należy także podpisany przez przełożonego stowarzyszenia wyciąg z protokołu posiedzenia wydziału stowarzyszenia.

Wniesienie rekursu w należytych czasie ma w przypadkach wyliczonych powyżej w punktach 1, 2 i 3 skutek odraczający.

Przeciw dwom równobrzmiącym orzeczeniom wydanym w przypadkach z punktu 1 nie przysługuje stowarzyszeniu dalszy rekurs.

§ 34.

Zawiadywanie majątkiem stowarzyszenia.

Dla całego ruchomego i nieruchomego majątku stowarzyszenia ma być założony inwentarz, który winien być przez przełożenie stowarzyszenia zawsze w porządku utrzymywany. Przy zarządzaniu majątkiem i dochodami stowarzyszenia ma przełożenie stowarzyszenia trzymać się zatwierdzonego przez zgromadzenie stowarzyszenia preliminarza rocznego. Co do każdego przekroczenia preliminarza, do nabycia, wynajęcia i zastawienia nieruchomości, do lokacji lub odstąpienia kapitałów, do zaciągnięcia pożyczki, do przyjęcia na siebie innych zobowiązań i świadczeń, za które stowarzyszenie ma dawać porękę, do zrzeczenia się praw już nabytych albo dopiero mających się nabyć, do wdrożenia sporu prawnego i do zawarcia ugody, potrzebnem jest przyzwolenie zgromadzenia stowarzyszenia, które przełożenie stowarzyszenia ma wyjednać przy najbliższym zebraniu się zgromadzenia.

§ 35.

Gospodarka pieniężna stowarzyszenia.

Do kasy stowarzyszenia wpływają:

- a) przychody z majątku stowarzyszenia;
- b) taksy wstępne (wpisowe) nowo stępujących członków;

- c) wszystkie grzywny nałożone jako kary porządkowe (jeżeli istnieje fundusz zapomogowy, wpływają grzywny na rzecz tego funduszu [§ 22]);
- d) roczne opłaty (wkładki);
- e) należitości od uczniów za zapis i wypis (wyzwolenie, egzaminowanie na czeladnika);

Części majątku przynoszące dochód, które nie są przeznaczone na opędzanie wydatków połączonych z wypełnianiem zadań stowarzyszenia, muszą być umieszczone w sposób dający pupilarne bezpieczeństwo, zaś papiery wartościowe mają być przechowane w kasie stowarzyszenia.

Kasa pozostaje pod zamknięciem przełożonego i współzamknięciem jego zastępcy. Księgi kasowe pozostają w ręku przełożonego. Rachunki stowarzyszenia mają być zamykane za każdy rok, to jest za czas od 1. stycznia do końca grudnia każdego roku i winny być przedłożone do zbadania najbliższemu zgromadzeniu stowarzyszenia, jakie się odbędzie po zamknięciu rachunków.

§ 36.

Sprawozdanie roczne i zamknięcie rachunkowe stowarzyszenia.

Co roku należy przedkładać władzy przemysłowej sprawozdanie ze zgromadzenia dorocznego, a w danym razie także z dokonanego, prawidłowo wyboru przełożenstwa stowarzyszenia, oraz rachunek końcowy z przychodów i rozchodów stowarzyszenia, który musi być podpisany przez przełożonego stowarzyszenia i dwóch wydziałowych.

§ 37.

Nadzór.

Stowarzyszenie, oraz złączone z niem instytucje i zakłady, zostają pod nadzorem władzy przemysłowej, w której okręgu przełożenstwo stowarzyszenia według niniejszego statutu ma swoją siedzibę.

Władza przemysłowa rozstrzyga zażalenia wniesione przeciw uchwałom zgromadzenia i przełożenstwa

stowarzyszenia, jakoteż wszelkich innych jego organów (wydziałów), o ile ustawowo nie jest przewidziany inny sposób zaczepienia tych uchwał, i to zawsze po poprzednim wysłuchaniu obu stron.

Dla czuwania nad zgodnem z ustawą i statutami postępowaniem w stowarzyszeniu ustanawia władza przemysłowa własnego komisarza.

Władza ta ma dalej prawo wglądać każdego czasu w książki, rachunki, wykazy i inne zapiski stowarzyszenia, rewidować jego kasy, oraz nakładać kary porządkowe aż do 100 K na przełożonego stowarzyszenia lub jego zastępcę, jeżeli ponownie nie zastosują się do poleceń i zarządzeń władzy, wydanych do nich na zasadzie ordynacyi przemysłowej albo też jeżeli dopuszczają się ciężkiego naruszenia obowiązków lub wykroczeń przeciw porządkowi.

W razie stwierdzenia nieprawidłowości w gospodarce kasowej, tudzież w razie ponownie wytkniętego dopuszczenia się wykroczeń przeciw statutom lub nieprawidłowości w zawiadywaniu sprawami stowarzyszenia, może władza przemysłowa zawiesić na razie działalność przełożenstwa stowarzyszenia, wydać zarządzenia co do tymczasowego prowadzenia spraw i ewentualnie usunąć członków przełożenstwa od dalszego pełnienia funkcyi, zarządzając równocześnie w tym wypadku nowy wybór. Rekurs przełożenstwa stowarzyszenia wniesiony ewentualnie przeciw takiemu zarządzeniu nie ma odnośnie do zawieszenia czynności przełożenstwa i wydania zarządzenia co do tymczasowego prowadzenia spraw, skutku odraczającego. Nowy wybór ma być przeprowadzony bezzwłocznie po prawomocności rozstrzygnięcia.

Spory co do wewnętrznych spraw stowarzyszenia należą wyłącznie do drogi administracyjnej.

Powzięte prawidłowo przez zgromadzenie stowarzyszenia uchwały, o ile dotyczą takich spraw stowarzyszenia, któremi ono zajmować się jest według ustawy obowiązane, mają być na prośbę przełożenstwa wprowadzone w wykonanie przez władzę przemysłową w drodze administracyjnej.

§ 38.

Majątek korporacji przemysłowych.

Jeżeli jaka istniejąca obecnie korporacja przemysłowa posiada majątek i przekształci się w stowarzyszenie przemysłowe po myśli ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, to majątek ten przechodzi na własność stowarzyszenia.

Jeżeli jakie stowarzyszenie połączy się z innymi przemysłami w jedno stowarzyszenie, to tej pierwszej korporacji zastrzeżoną zostaje i nadal własność jako też oddzielny zarząd majątku.

Jeżeli się stowarzyszenie rozwiąże, nie przemieniając się w nowe stowarzyszenie, to majątek będzie przydzielony gminie, w której stowarzyszenie miało swą siedzibę.

Gmina ma po wysłuchaniu stowarzyszeń przemysłowych, istniejących dla przemysłowców odnośnych gmin, przeznaczyć taki majątek na ogólnie pożyteczne przemysłowe cele, w szczególności na założenie i utrzymywanie przemysłowych zakładów naukowych i ma co do sposobu użycia majątku wyjednać zatwierdzenie politycznej władzy krajowej.

We wszystkich wypadkach należy przestrzegać następujących zasad:

- a) przez rozwiązanie albo przekształcenie stowarzyszenia pozostają nienaruszone prawa trzecich osób; przedewszystkiem przeto mają być zapłacone ewentualne długi stowarzyszenia i wypełnione inne jej zobowiązania;
- b) należy mieć staranie o to, aby fundacye i nadania stowarzyszenia nie były pozbawione swego właściwego przeznaczenia.

Tak samo pozostają w mocy obciążenia majątku stowarzyszenia z tytułów prawno-prywatnych lub z tytułu fundacyi, tudzież roszczenia dawniejszych członków i uczestników (przynależnych) stowarzyszenia do tych korzyści, do których z jej majątku mieliby prawo w razie dalszego istnienia stowarzyszenia.

§ 39.

Układy w sprawach majątkowych.

W sprawach dotyczących majątkowego rozliczenia się stowarzyszenia z korporacyami przemysłowemi lub innemi stowarzyszeniami, dalej w sprawach majątkowego rozliczenia się w wypadku wyłączenia ze stowarzyszenia pewnych kategorii przemysłu, o ile w ramach obowiązujących przepisów prawnych nie dojdzie w sposób prawidłowy do zgody pomiędzy stronami interesowanemi, rozstrzyga polityczna władza krajowa.

L. 25714.

Potwierdza się w myśl § 126 ustawy przemysłowej.

C. k. Rząd krajowy

Opawa, dnia 7. października 1908.

Za c. k. prezydenta krajowego :

(L. S.)

Werlik.

R4.859